

Meno:

Priezvisko:

Certifikačný test zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

**Celoslovenské testovanie
žiakov 9. ročníka ZŠ**

T 9-2010

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.

Test obsahuje ukážky a 20 testových úloh. Každú ukážku si pozorne prečítajte.

Na vypracovanie testu máte určený čas 50 minút.

Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom. Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpovedňovom hárku k testu.

Prajeme vám veľa úspechov.

Testová forma: A

Kontrolné číslo: 5301

Ukážka 1

Milan Rúfus: Pod'akovanie za lásku

Ako keby slnce zasvietilo na sneh –
všetko vo mne zjasnie,
tak mi vrúcne je.
Netušili by ste, ako mi je krásne,
keď sa na mňa ktosi
s láskou usmeje.

Ako keby zohrial uzimenú byľku
teplý dotyk slnka v lesnom papradí –
tak mi je,
keď hoci na **prchavú** chvíľku
láskavo ma ktosi
rukou pohladí.

(úryvok)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 01 – 05.

01. Akým básnickým prostriedkom sa začínajú obe strofy básne v ukážke?

- A** metaforou
- B** prirovnaním
- C** epitetom
- D** personifikáciou

02. V druhej strofe ukážky slovo **prchavú** môžeme nahradiť slovom

- A** krátku.
- B** pŕhlivú.
- C** pichľavú.
- D** trpkú.

03. Akým spôsobom je vytvorené slovo *uzimenú*?

- A** skladaním dvoch slovných základov
- B** skracovaním troch slovných základov
- C** odvodzovaním pomocou predložky a prípony
- D** odvodzovaním pomocou predpony a prípony

04. V ktorej možnosti sú literárne diela zoradené podľa doby ich vzniku?

- A** Modlitba za rodičov, Matka, Smrť Jánošíkova, Otcova roľa
- B** Matka, Smrť Jánošíkova, Otcova roľa, Modlitba za rodičov
- C** Smrť Jánošíkova, Otcova roľa, Matka, Modlitba za rodičov
- D** Otcova roľa, Matka, Modlitba za rodičov, Smrť Jánošíkova

05. V ktorej možnosti je zvrtné sloveso?

- A** na mňa sa usmeje
- B** vo mne zjasnie
- C** je mi tak krásne
- D** ako keby slnce zasvietilo

Ukážka 2

Ako hodovali králi a šľachtici?

Za stôl si sadali dvakrát denne – okolo jedenástej a o šiestej. Podávalo sa šesť chodov – všelijaké polievky, mladá hovädzina, teľacina či baranina alebo **úlovok z poľovačky**. Nechýbali maškrtky ako múčniky alebo ovocie. Najbohatší si dopriali aj exotické figy, mandle či pomaranče. Na osobu sa počítal liter vína. Deti nezvykli jedávať s dospelými, prestieralo sa im osobitne. V záujme ich zdravého vývinu detský dezert tvorila jablčná kaša, špenát, vajcia či repa. Chudobnejšia šľachta a dvorný personál mával „iba“ štyri chody a zapíjal ich pivom.

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 06 – 10.

06. Z textu ukážky vyplýva, že

- A** dvakrát za deň stolovala len kráľovská rodina.
- B** na hostine nebývali lahôdky.
- C** všetci šľachtici mávali najmenej štyri chody.
- D** deti mali zákusky nakoniec.

07. Slovo v úvodzovkách v poslednej vete ukážky je

- A** číslovka.
- B** príslovka.
- C** častica.
- D** zámeno.

08. Vo zvýraznenom slovnom spojení v druhej vete ukážky sa hovorí o mäse, ktoré nazývame

- A** divčica.
- B** divina.
- C** divočina.
- D** divianka.

09. Ako nazývame podčiarknutý vetný člen v nasledujúcej vete?

V záujme ich zdravého vývinu detský dezert tvorila jablčná kaša, špenát, vajcia či repa.

- A** viacnásobný
- B** opakovaný
- C** rozvítý
- D** zamlčaný

10. Ukážka o hodovaní kráľov a šľachticov je text z

- A** ľudovej slovesnosti.
- B** novinárskeho článku.
- C** ľudovej rozprávky.
- D** vedeckého článku.

11. V ktorej dvojici slov sa uplatnil zákon o rytmickej krátení?

- A** špinavému, pôvodný
- B** závisí, od pôvodcu
- C** prípadne, liehom
- D** správny, odstráni

12. Veta *Ako môžeš práve ty vyhovieť jeho požiadavke?* je z hľadiska zloženia

- A** jednočlenná menná.
- B** dvojčlenná úplná.
- C** dvojčlenná neúplná.
- D** jednočlenná slovesná.

13. O súčasnej poézii platí, že

- A** musí reagovať na súčasné politické dianie.
- B** nemusí mať verše a rytmus.
- C** nemusí mať rovnaký počet slabík vo verši.
- D** musí patriť k epickým žánrom.

14. V ktorej z možností je správne poradie vetných členov v nasledujúcej vete?

Správny postup závisí od pôvodcu škvrny.

- A** zhodný prívlastok, vyjadrený podmet, slovesný prísudok, predmet, nezhodný prívlastok
- B** zhodný prívlastok, nevyjadrený podmet, slovesný prísudok, nezhodný prívlastok, predmet
- C** zhodný prívlastok, vyjadrený podmet, slovesný prísudok, zhodný prívlastok, predmet
- D** zhodný prívlastok, podmet, slovesný prísudok, nezhodný prívlastok, predmet

15. Literárna postava Adam Krt je

- A** typická realistická postava z dedinského prostredia.
- B** rozporná romantická postava z vidieckeho prostredia.
- C** chudobná postava so zlou sociálnou situáciou.
- D** tragická postava s ľahkou duševnou poruchou.

16. V ktorej možnosti je správne poradie vynechaných hlások z nasledujúcej vety?

Neviem, kto vym _ šľa v _ rus _ , ale rád b _ som toho chlap _ _ poznal.

- A** í, í, i, y, i, z
- B** ý, í, y, y, a, s
- C** ý, í, y, i, e, s
- D** í, í, i, y, a, z

17. Obyvateľské podstatné meno ženského rodu zo slova *Grék* má podobu

- A** Grétka.
- B** Gréčka.
- C** Grékyňa.
- D** Gréckyňa.

18. Prvé predstavenie divadelnej hry pre verejnosť sa nazýva

- A** premiéra.
- B** generálka.
- C** repríza.
- D** rekvizita.

19. V ktorej z možností je nesprávne vysvetlené ustálené slovné spojenie?

- A** tára dve na tri – hovorí nepremyslene
- B** robí z komára somára – zveličuje
- C** má podrezaný jazyk – je po operácii
- D** rozpráva do vetra – rozpráva nezodpovedne

20. Antonymom slova *zhasni* v slovnom spojení *zhasni svetlo* nie je slovo

- A** zadus.
- B** zapál'.
- C** zapni.
- D** zažni.

Koniec testu.

Vyhlasenie o autorstve

Toto dielo a jeho obsah (vrátane grafickej úpravy a usporiadania) je chránené autorským právom podľa zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.

Nositelom majetkových práv k autorskému dielu je Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, ktorý je oprávnený vykonávať tie majetkové práva k dielu, ktoré sú vyhradené.

Na každé použitie tohto diela, najmä na vyhotovenie jeho rozmnoženiny, verejné prezentovanie a rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva a spracovanie diela je potrebný predchádzajúci písomný súhlas NÚCEM-u.

Akékoľvek použitie diela bez súhlasu NÚCEM-u môže mať za následok postihnutie občianskoprávnou alebo trestnoprávnou cestou, vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nositeľovi majetkových práv alebo autorovi v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a Trestného zákona, prípadne uplatnenie iných práv NÚCEM-u vyplývajúcich mu z autorského zákona a iných právnych predpisov.